

VASVÁRY ÖDÖN:

1942

March 26

4

Washingtoni leveli

NAGY MAGYAR NEVEK
UNCLE SAM HADSEREGÉBEN

EGYIK MULTKORI cikkem dr. Alexander I. P. Johnsonról, MacArthur vezérkarának magyar tábornokáról szólt, akitől az új információt Rev. Balogh E. István volt chicagói református felkésztől kaptam. Pista barátom többször is felkeresett sorralval s ugyan csak ő írta meg a következő érdekes esetet:

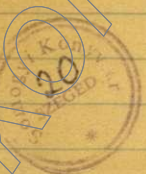

Vasváry Ödön

Amikor az istentiszteletre készült (már majdnem egy éve katonailag kész s jelenleg San Francisco közelében szolgál), nagy meglepetéssel látja, hogy a sokszorosított sorrenden ez a név is ott van: Orga-

számozottjainak mondák magukat s azért mentek, hogy esetleg bortermelő birtokot vegyék Tokaj-Hegyalján, mert Californiában is bortermeléssel foglalkozván, kisérleteket akarának folytatni a leghíresebb magyar borvidéken is. Az akkori újsághírek szerint állítólag 180.000 dollárt voltak hajlandók ebbe a vállalkozásba fektetni, sőt egy ikkik, John, véglegesen Magyarországon akart megtelepedni. Mi lett a tervből, nem tudom, sőt az sem, hogy ezek a Farrow fiúk milyen révén voltak leszámazottfjai az ös Haraszthyknak.

(Bog. a következő lapon)

nist: Pfc. Jan J. Haraszthy. (A Pfc. annyit jelent, mint Private First Class, vagyis első osztályú közlegény, egy stráffal a karján.)

Ez a Jan Haraszthy, mint hamarosan kiderült, azonos azzal a Jan Haraszthyval, akinek a neve 1939-ben került az amerikai magyarság elé azon a réven, hogy zongorakoncertet adott az egyik los angelesi nagyszállóban. A nagytehetségű fiatalember akkor 25 éves volt, a koncert megrendezésében pedig G. Allan Hancock, dúsgazdag olajmágnás segítette, akit rokonai kapcsolatok fűznek hozzá. Hancock édesanyja ugyanis, Haraszthy Ida, nővére volt a fiatal zongoraművész nagyatyjának, Haraszthy Attilának, valamint a két másik Haraszthy fiúnak, Árpádnak és Gézának, akik viszont az első, nagyemlékű Haraszthy Ágostonnak voltak a gyermekei.

A Haraszthy név ma már méltán legendás csengésű amerikai-magyar körökben, nemcsak azért, mert a Haraszthy-ös, a csodálatosan érdekes életű Haraszthy Ágoston a legelső s történelmi jelentőségében legnagyobb amerikai magyarok egyike volt. Életéről sokat írtak már, de még mindig távolról sem eleget. Vagy két esztendővel ezelőtt a wisconsini állami egyetem kezdte meg életének alaposabb tanulmányozását azon a réven, hogy Haraszthy abban az államban kezdte meg amerikai pályafutását, ahol a mai Sauk City nevű városkát alapította. A Wisconsin állami Historical Society évnegyedes folyóiratában akkor jelent meg róla egy hosszabb cikk, még pedig Haraszthy Ágoston arcképével, amely tudtommal az egyetlen képe a régi nagy magyarnak.

Fiai közül (akiknek nyakas magyarsággal ősmagyar neveket adott), Gézának volt legérdekesebb pályafutása. Tizenöt esztendő volt csak, amikor az amerikai hadsereg katonájává lett (valószínűleg ő volt az első magyar a rendes amerikai hadseregben). Később a polgárháboruban ezredessé lett. Leszerelése után apjával Nicaraguába ment (az öreg Haraszthy is ott halt meg), ahonnan többé nem is tért vissza az Egyesült Államokba. Nicaraguában, ahol egyik forradalom a másikat érte, az egyik kormány a lovaság országos felügyelőjévé tette. Mindössze 44 éves volt, amikor 1879 elején hirtelen meghalt.

A Haraszthy név épen négy esztendővel ezelőtt, 1938 márciusban újra felbukkant Magyarországon. Három amerikai fiatalember érkezett magyar földre, Harry, Bob és John Farrow, akik Haraszthy Ágoston le-

(Folytatás az előző lapon)

